

Monitoring vogels bij project Zimmerman

Tellingen bij laagwater
2021-2022

Auteurs

M. Sluiter
M.S.J. Hoekstein

Titel: Monitoring vogels bij project Zimmerman

Subtitel: Tellingen bij laagwater, 2021-2022

Contactpersoon DPM: Floor Arts
Email: f.arts@deltamilieu.nl
Telefoon: 06-22783429

Status uitgave:	definitief
Rapport nr.:	2022-05
Datum uitgave:	19 mei 2022
Samenstellers:	Maarten Sluijter Mark Hoekstein
Aantal pagina's inclusief bijlagen:	34
Projectleider:	Floor Arts
Naam en adres opdrachtgever:	Provincie Zeeland Postbus 6001 4330 LA Middelburg
Akkoord voor uitgave:	Directie Deltamilieu Projecten P.S. Roege



Paraaf:

Graag citeren als: Sluijter M., Hoekstein M.S.J., 2022. Monitoring vogels bij project Zimmerman, Tellingen bij laagwater, 2021-2022. Deltamilieu Projecten Rapportnr. 2022-05. Vlissingen.

Trefwoorden: Vogels, laagwater, Westerschelde, T0 Zimmermanpolder

Deltamilieu Projecten is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Deltamilieu Projecten; opdrachtgever vrijwaart Deltamilieu Projecten voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Deltamilieu Projecten / Provincie Zeeland

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Deltamilieu Projecten, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Disclaimer

De studie betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren. Deze beoordeling is gebaseerd op bronnenonderzoek, veldonderzoek en deskundigenoordeel. Veldonderzoek is altijd een momentopname. Deltamilieu Projecten waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers volgens de gangbare standaardmethoden. Het bureau is niet aansprakelijk voor waarnemingen van soorten door derden en waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.

deltamilieu
PROJECTEN

Postadres
Postbus 315
4100 AH Culemborg
info@deltamilieu.nl
deltamilieuprojecten.nl

Bezoekadres
Edisonweg 53D
4382 NV Vlissingen
T: 0118 466 280

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Materiaal en methoden.....	7
2.1	Werkwijze	7
2.2	Beschrijving onderzoeksgebied.....	8
3	Resultaten.....	10
3.1	Overzicht resultaten vogeltellingen	10
3.2	Oplevering data.....	11
4	Literatuur.....	12
Bijlage I	Dagverslagen	
Bijlage II	Totaal aantal vogels per soort, ronde en teldag	
Bijlage III	Verspreidingskaarten foeragerende scholeksters en wulpen	
Bijlage IV	Technisch inhoudelijke beschrijving gegevensset	

Samenvatting

Provincie Zeeland is bezig met het voorbereiden en realiseren van projecten ten behoeve van het natuurherstel in de Westerschelde. In het verdrag 'Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium' staat dat er in totaal 600 hectare estuariene natuur in het Nederlandse deel van de Westerschelde dient te worden gerealiseerd. Een van de kansrijke projecten is de ontwikkeling van het buitendijkse gebied bij Zimmerman. De ingreep richt zich op een toename aan ruimte voor steltlopers, door het realiseren van drie strekdammen, deze dammen zorgen voor een afname van de plaatselijke stroomsnelheden waardoor sedimentatie zal zorgen voor meer laagdynamisch slik. Of dit werkelijk leidt tot extra steltlopers dienen het projectgebied en het nevengebied te worden gemonitord, zowel voorafgaand aan als na de ingreep. Deltamilieu Projecten heeft in najaar en winter van 2021-2022 veldonderzoek uitgevoerd naar de verspreiding van vogels met afgaand en laag water. Dit betreft de 'T0-situatie' voorafgaand aan de ingrepen en de 'T1-situatie' voor wat betreft de aanleg van de eerste strekdam,. Gedurende elke teldag zijn alle vogels in het betreffende gebied geteld rond 2 uur, 4 uur en 6 uur na hoogwater. De aantallen vogels zijn per soort en gedragstype ingetekend op kaart in het veld en later in ArcGIS ingevoerd.

De resultaten worden geleverd aan de opdrachtgever in de vorm van een GIS-bestand met de polygonen en een bijbehorende tabel met daarin de aantallen foeragerende en rustende vogels van de verschillende soorten. In dit rapport wordt een eenvoudig overzicht gepresenteerd van de resultaten van dit onderzoek.

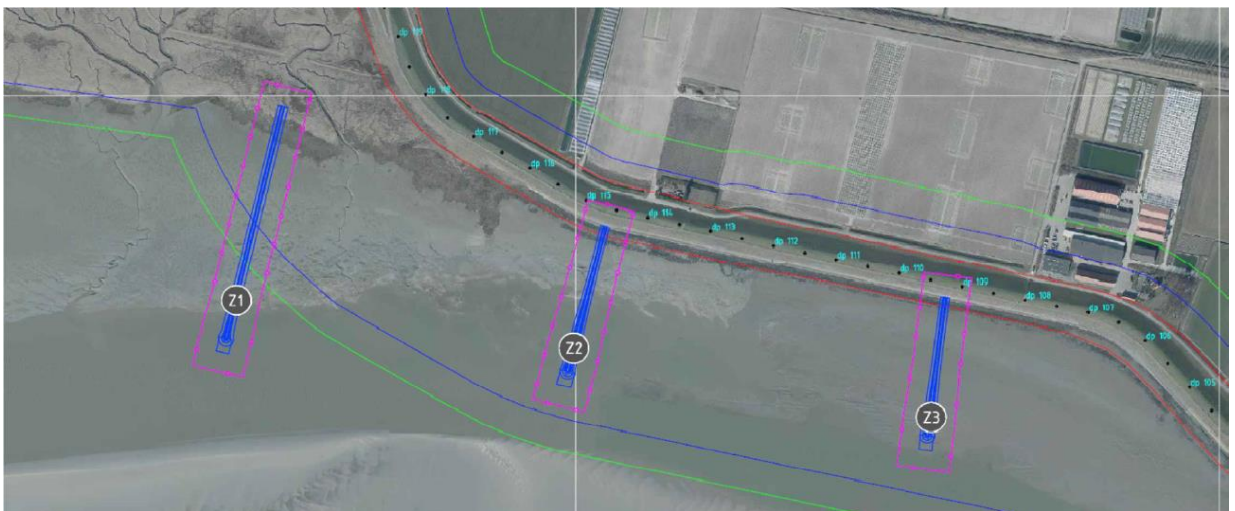
Verspreid over de vier teldagen met steeds drie tellingen werden in totaal 8.126 vogels genoteerd. Van alle waargenomen vogels foerageerde gemiddeld 69%. De talrijkste vogelsoort was de kokmeeuw met in totaal 3433 getelde exemplaren. Van de steltlopers waren met name scholekster (970) en wulp (573) talrijk.

1 Inleiding

Provincie Zeeland is bezig met het voorbereiden en realiseren van projecten ten behoeve van het natuurherstel in de Westerschelde. In het verdrag 'Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium' staat dat er in totaal 600 hectare estuariene natuur in het Nederlandse deel van de Westerschelde dient te worden gerealiseerd. Het project Buitendijkse Maatregelen van het Natuurpakket Westerschelde is hier een uitwerking van en heeft tot doel estuariene natuur te herstellen ofwel kwaliteit van natuur op te waarderen.

In dit kader is de provincie in 2006 gestart met het Natuur Pakket Westerschelde (NPW), dat bestaat uit buitendijkse en binnendijkse maatregelen. Deze maatregelen richten zich met name op uitbreiding en kwaliteitsverbetering van laagdynamische natuur. Een van de kansrijke projecten is de ontwikkeling van het buitendijkse gebied bij Zimmerman. De kansrijkheid van het projectgebied is gebaseerd op de lage huidige ecologische waarde als gevolg van de hoge hydrodynamiek en de aanwezigheid van soortenarme kale klei-/veenbanken. Door buitendijkse inrichtingsmaatregelen wordt de hydrodynamiek verlaagd, waardoor slib kan sedimenteren op de kale klei-/veenbanken. De ingreep richt zich op een toename aan ruimte voor steltlopers, door het creëren van extra foerageerareaal. Om te bepalen of dit werkelijk leidt tot een toename van steltlopers dienen het projectgebied en het nevengebied te worden gemonitord.

Het ontwerp bestaat uit het realiseren van drie strekdammen. Deze dammen zorgen voor een afname van de plaatselijke stroomsnelheden waardoor sedimentatie zal ontstaan. De strekdammen zijn van west naar oost aangegeven met Z1, Z2 en Z3 (zie figuur 1.1).



Figuur 1.1. Projectgebied aanleg strekdammen

De maandelijkse watervogeltellingen, die al jarenlang door van Deltamilieu Projecten in opdracht van Rijkswaterstaat worden uitgevoerd, zijn hiervoor slechts beperkt bruikbaar. Deze worden namelijk juist bij hoogwater uitgevoerd. Vogels verplaatsen zich met opkomend water vanaf de slikken naar droogblijvende gebieden. Daarom waren extra tellingen in het projectgebied en het nevengebied gewenst. Deze dienden plaats te vinden met afgaand tij en rond de laagwaterperiode om na te gaan

hoe dit gebied door steltlopers gebruikt wordt en zal worden na dat de strekdammen zijn gerealiseerd. Er wordt volstaan met een aantal tellingen in de periodes van het jaar met de hoogste aantallen vogels. In opdracht van de Provincie Zeeland heeft Deltamilieu Projecten in augustus 2021 twee laagwatertellingen uitgevoerd om de verspreiding van vogels met afgaand en laag water in kaart te brengen. Dit betreft de situatie voorafgaand van de aanleg van strekdam Z1, de 'T0-situatie'. Na de aanleg van strekdam Z1 en voorafgaand aan de uitvoering van strekdammen Z2 en Z3 zijn er in de periode februari-maart 2022 weer twee laagwatertellingen uitgevoerd. Dit betreft dan 'T1-situatie' voor strekdam Z1 en een tweede T0-situatie voor strekdammen Z2 en Z3. Deze rapportage presenteert een beknopt overzicht de resultaten van dit onderzoek. De basisgegevens worden digitaal geleverd aan de opdrachtgever.

2 Materiaal en methoden

2.1 Werkwijze

In augustus 2021 en in de periode februari-maart 2022 werd het in het telgebied (zie figuur 2.1) op de slikgebieden ten zuidwesten van Rilland, ter hoogte van de Zimmermanpolder de aantallen en de verspreiding van steltlopers en andere watervogels geteld en op kaart vastgelegd. De ligging van het telgebied (zie figuur 1) is gebaseerd op het Monitoringsplan Buitendijkse Maatregelen. Het telgebied omvat zoveel mogelijk het gebied waar na aanleg van de strekdammen effecten te verwachten zijn.

Conform de vraag van de opdrachtgever zijn twee laagwatertellingen in de periode rond augustus 2021 en twee laagwatertellingen in de periode december 2021 - maart 2022 uitgevoerd.

De datums waarop de tellingen zijn uitgevoerd zijn:

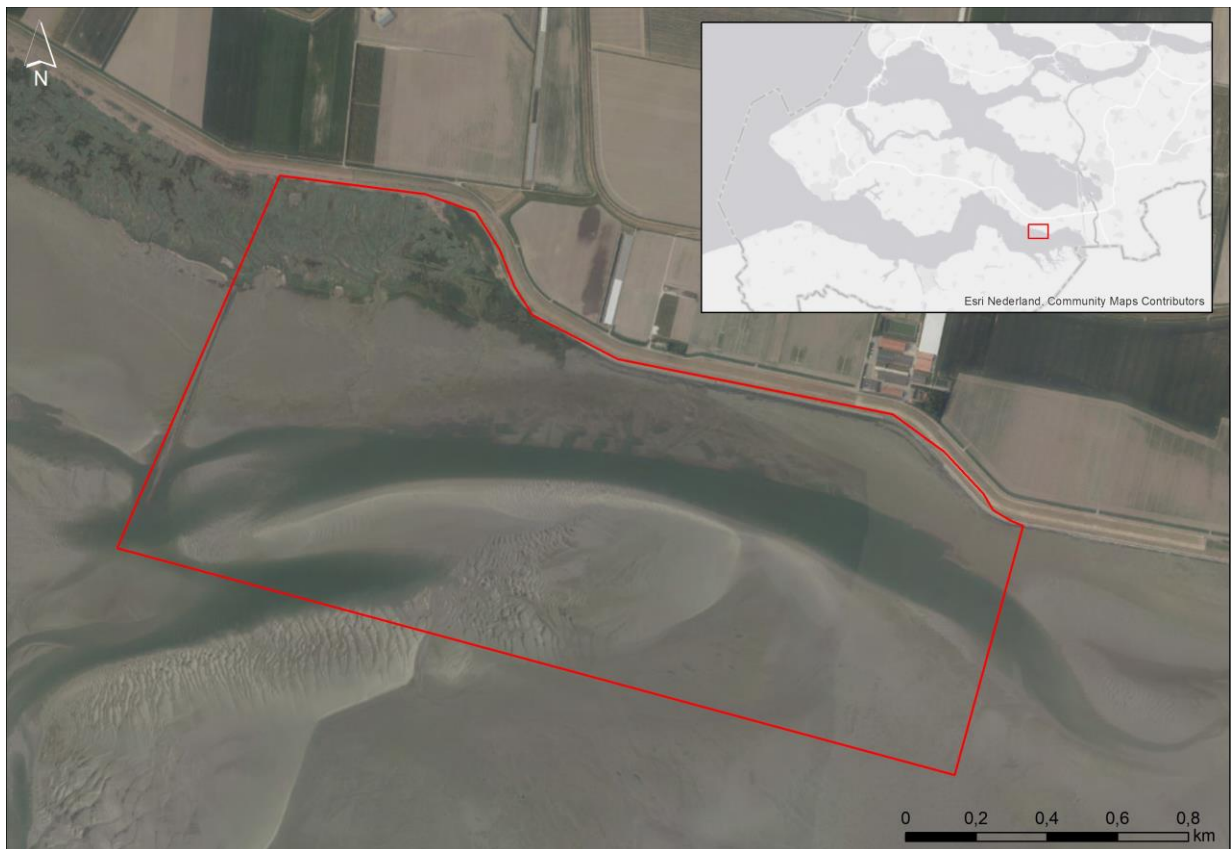
- 5 augustus 2021
- 16 augustus 2021
- 25 februari 2022
- 25 maart 2022

Tijdens de vier teldagen zijn gedurende één afgaand tij driemaal de in het gebied aanwezige watervogels in kaart gebracht. Zodoende zijn de vogels in het gebied twaalf maal in kaart gebracht. Gedurende elke teldag zijn alle vogels in het betreffende gebied geteld rond 2 uur, 4 uur en 6 uur na hoogwater. Het traject van ruim 4 kilometer lang werd steeds driemaal in een tijd van twee uur geteld. De teldag werd steeds gestart één uur na hoogwater en de telling eindigde rond laagwater.

Individuele vogels en groepen werden ingetekend op veldkaarten (polygonen). Per soort wordt onderscheid gemaakt tussen rustende en foeragerende vogels.

Naast aantallen, locatie en gedrag van vogels worden ook andere omstandigheden genoteerd, met speciale aandacht voor eventuele verstoringen. Getelde soorten zijn alle watervogels, inclusief meeuwen en sterns.

De omstandigheden van de tellingen zijn steeds genoteerd, evenals eventuele afwijkingen van het getij. De omstandigheden waren gedurende alle vier de tellingen gunstig. Na afloop van elke telling werd een dagverslag geschreven met een beknopte samenvatting van omstandigheden en bijzonderheden van die dag. Deze verslagen met details over de omstandigheden zijn opgenomen in Bijlage I.



Figuur 2.1 Begrenzing telgebied (rode lijn).

2.2 Beschrijving onderzoeksgebied

Het projectgebied is gelegen aan een hoogdynamische sublitorale geul. Deze gaat over in een zone met hoogdynamisch litoraal, deels hoogdynamische litorale veenbanken en naar de dijk toe in laagdynamisch middelhoog gelegen litoraal. De afgelopen 10-15 jaar is er een veenlaag blootgespoeld met een oppervlakte van 17,2 ha in 2015. In deze periode heeft sedimentatie plaatsgevonden in de Zimmermangeul.

In het westelijk deel van het onderzoeksgebied werd in september 2021 de eerste strekdam (Z1) aangelegd.

De doelstelling van het project Zimmerman is het verbeteren van de kwaliteit van bodemleven en van het foerageergebied voor steltlopers. Dit wordt bereikt door buitendijkse inrichtingsmaatregelen (aanleg van strekdammen) waardoor de hydrodynamiek wordt verlaagd en slib kan sedimenteren op de kale klei-/veenbanken.



Rustende scholeksters op strekdam Z1, 25 maart 2022 (foto Maarten Sluijter)

3 Resultaten

3.1 Overzicht resultaten vogeltellingen

De totale aantallen vogels per soort, ronde en teldag zijn opgenomen in Bijlage II.

Over de vier teldagen met elk drie tellingen werden in totaal 8.126 vogels genoteerd. Tijdens de vier teldagen varieerde het dagtotaal van 1.329 vogels op 5 augustus tot 3.404 exemplaren op 16 augustus. Voor de twaalf afzonderlijke tellingen varieerde het aantal vogels van 122 kort na hoogwater op 5 augustus tot 1.562 exemplaren vier uur na hoogwater op 16 augustus.

Van alle waargenomen vogels foerageerde ruim 69%. De rest werd gekwalificeerd als ‘rustend’, wat kan betekenen dat de vogels slapen, rustig stonden, alert waren, het verenkleed poetsten of sociaal gedrag vertoonden. Per dag varieerde dit percentage van 20% tot 49%.

Overigens betreft dit steeds een momentopname; zo kan het zijn van een groep vogels steeds maar een deel foerageert, maar dat alle individuele vogels vroeg of laat wel foerageren. Dit heeft met de fysiologie van vogels te maken. Ze kunnen gedurende een tijd voedsel innemen en hebben dan tijd nodig om het voedsel te verteren. Na enige tijd is het voedsel in het maagdarmkanaal verwerkt en er is weer ruimte om opnieuw voedsel te gaan zoeken.

Meestal werd het grootste aantal vogels waargenomen tijdens de tweede en derde ronde. Bij de eerste ronde bevinden vogels zich nog deels binnendijs, tijdens de tweede ronde zijn dan ook deze vogels gearriveerd. Wanneer het water op zijn laagst is verdwijnen vogels deels naar droogvallende platen elders in de Westerschelde.

Gedurende de eerste ronde, telkens rond 2 uur na hoogwater, foerageerde gemiddeld 36%, de tweede ronde 75% en de derde ronde 78%. Dit komt overeen met het waargenomen beeld. Zodra na hoogwater het water begint te ‘vallen’ verplaatsen veel vogels zich vanaf de vaste wal naar de eerste stukjes drooggevalen slik. Daar aangekomen wordt veelal nog niet gestart met foerageren, maar de vogels wachten daar op het verder droogvallen van het slik, waarschijnlijk omdat zich meer voedsel bevindt op de lager gelegen slikken. Hoe verder de slikken droogvallen hoe meer bodemdieren bereikbaar komen voor de vogels.

Gedurende de tellingen werden 30 vogelsoorten vastgesteld waarvan elf soorten steltlopers.

De talrijkste vogelsoort was de kokmeeuw met in totaal 3433 getelde exemplaren. Van de steltlopers waren met name scholekster (970) en wulp (573) talrijk.

In Bijlage III zijn als voorbeeld van de resultaten de verspreidingskaarten opgenomen van foeragerende scholeksters en wulpen in het telgebied. Op de Plaat van Valkenisse aan de zuidwestkant van het telgebied (figuur 1) liggen jaarrond zeehonden te rusten, in augustus waren dit er gemiddeld 56, in februari 12 en in maart 16. De aantallen zijn het hoogst in de nazomer omdat gewone zeehonden jongen baren in de maanden juni en juli.



Rustende gewone zeehonden op de Plaat van Valkenisse, 25 februari 2022 (foto Maarten Sluijter)

De mate waarin vogels het slik gebruiken als foerageergebied verschilt sterk per soort en soortgroep. Zo werd over alle tellingen genomen 77% van de steltlopers foeragerend gezien. Ganzen kwamen alléén om te rusten, dat gold ook voor de meeste grondeleenden: wilde eend, smient en wintertaling (30% foeragerend). Daarentegen werd van de bergeend het merendeel foeragerend gezien: ruim 85%, deze soort zoekt zijn voedsel bij voorkeur op droogvallende slikken.

Van de meeuwen foerageerde gemiddeld 83%; van het geringe aantal waargenomen viseters (aalscholver, lepelaar en kleine zilverreiger, totaal 46 exemplaren) foerageerde 71%.

3.2 Oplevering data

Voor het digitaal aanleveren van de vogeltellingen is het meegeleverde protocol gevolgd zoals deze in de offerteaanvraag is beschreven. De data zijn opgeslagen en aangeleverd volgens de gevraagde methodiek. In Bijlage II bevindt zich de technisch inhoudelijke beschrijving van de gegevensset.

4 Literatuur

Hoekstein, M.S.J., W.M. Janse, M. Sluiter & K.D. van Straalen, 2021. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2019/2020. Rijkswaterstaat, Centrale informatievoorziening Rapport BM 21.06. Deltamilieu Projecten Rapportnr. 2021-04. Deltamilieu Projecten, Vlissingen.

Hoekstein M.S.J., Wolf P.A & Lilipaly S. 2010. Vogeltellingen bij afgaand tij in vier gebieden langs de Westerschelde: veldwerk najaar 2009. Delta ProjectManagement, memo, Culemborg april 2010.

van Veen, H.J., 2009. Buitendijkse maatregelen natuurspakket Westerschelde Provincie Zeeland. Plan van aanpak projectvoorbereiding. Provincie Zeeland, Middelburg, 6 juli 2009.

Bucholc A., Jaspers H. 21-06-2018. Toetsing Buitendijkse Maatregelen projectgebied Zimmerman aan de Wet natuurbescherming. Sweco Nederland B.V., Houten. Referentienummer: SWNL0227721.

Bijlage I Dagverslagen

Dagverslag Laagwatertellingen Westerschelde Zimmermanpolder

Datum: 05-08-2021	Teller(s): Maarten Sluiter
Type telling (land/boot): land	Tijdstip hoogwater (Bath): 14.22
Weersomstandigheden:	
Temperatuur: 22-25°C	Zicht: >10 kilometer
Neerslag:-	Bewolking: 6/8
Windrichting: ZZO	Windkracht: 2-3
Telronden	
Ronde 1: start: 15.05	einde: 15.35
Ronde 2: start: 17.00	einde: 17.45
Ronde 3: start: 19.05	einde: 19.40

Op de dijk komen af en toe fietsers langs er zijn vandaag geen personen of honden gezien die het slik op gingen.

Ronde 1:

Er is nog nauwelijks slik drooggefallen. Er wordt al wel gevoerageerd door een klein aantal regenwulpen, oeverlopers en scholeksters langs de teen van de dijk met stenen oeververdediging. Een kleine hoogwatervluchtplaats van scholeksters (43) staat langs de rand van het schor.

Ronde 2:

Tijdens deze telling is al een groot oppervlak slikken drooggefallen, de meeste vogels foerageren nu. De talrijkste soort is de kokmeeuw (325), gevolgd door bergeend (107). Opmerkelijk is het aantal scholeksters (12), mogelijk zijn deze buiten het telgebied aan het foerageren. Op de Platen van Valkenisse liggen 47 gewone zeehonden te rusten.

Ronde 3:

Bij de start van deze telling zijn de slikken vrijwel geheel drooggefallen. Kokmeeuwen zijn vrijwel verdwenen uit het telgebied, er zijn meer scholeksters aanwezig dan in ronde 2. Er zijn ruim 100 wilde eenden aanwezig binnen de grenzen van het telgebied, waarvan de meeste aan het rusten zijn. Scholeksters foerageren allemaal op de slikken, wulpen meer verspreid en ook op de aangrenzende zandplaten.

Tijdens de rondes was het beeld tamelijk rustig en waren er geen opvallende vliegbewegingen.

Dagverslag Laagwatertellingen Westerschelde Zimmermanpolder

Datum: 16-08-2021	Teller(s): Mark Hoekstein
Type telling (land/boot): land	Tijdstip hoogwater (Bath): 9.50
Weersomstandigheden:	
Temperatuur: 17°C	Zicht: 5-10km (minder in buien)
Neerslag: regenbuien	Bewolking: 6/8 – 8/8
Windrichting: WNW	Windkracht: 5 ->4
Telronden	
Ronde 1: start: 10.50	einde: 11.15
Ronde 2: start: 12.50	einde: 13.35
Ronde 3: start: 14.50	einde :15.45

Het is een hoog tij dankzij de stevige westnoordwestenwind. De astronomische verwachting van het hoogwater was 256cm boven NAP bij Bath, in werkelijkheid werd het 294cm boven NAP. Er geteld vanaf De Zimmermanpolder richting het westen, het eerste stuk kan haaks op de dijk worden geteld, het westelijke deel ligt langs het Schor van Waarde en moet vanaf de dijk aan de oostkant worden geteld. Op de dijk komen af en toe fietsers langs, maar door het regenachtige weer is het aantal gering. Er zijn vandaag geen personen of honden gezien die het slik op gingen.

Ronde 1:

Deze ronde is het droog na flink wat neerslag eerder op de ochtend. Op de dijk is het rustig, slechts een enkele fietser passeert op de dijk.

Door het hoog opgestuwde water is deze ronde over het grootste deel van het traject nog nauwelijks slik drooggevalen. Er wordt al wel wat gefoerageerd door een klein aantal Regenwulpen, Oeverlopers langs de teen van de dijk met stenen oeververdediging. Enkele honderden kokmeeuwen wachten rustig het vallende water af.

Ronde 2:

Deze ronde valt er af en toe een spatje regen, maar de omstandigheden zijn nog prima om te observeren. Tijdens deze telling is al een groot oppervlak slikken drooggevalen. De meeste vogels foerageren nu. Het betreft vooral honderden kokmeeuwen en kleinere aantallen scholeksters, wulpen, bergeenden en wilde eenden. Tegen de pier die het telgebied aan de westzijde begrenst rusten teintallen wilde eenden. Op de Platen van Valkenisse liggen circa 65 zeehonden te rusten waaronder zo'n 10 jonge.

Op de dijk nog steeds weinig fietsers.

Ronde 3:

Het is deze ronde regenachtig. Daardoor loopt ook het zicht terug. Op bepaalde momenten is het zicht beperkt tot circa 1 kilometer, net genoeg voor de waarnemingen.

Bij de start van deze telling zijn de slikken vrijwel geheel drooggevalen. Het peil is nog iets hoger dan voorspeld: -141cm in plaats van -150cm bij Bath. De kokmeeuwen foerageren verspreid op de slikken; lepelaar, kleine zilverreiger en foeragerende eenden zijn talrijkst langs de waterlijn. De aantallen zijn wat lager dan tijdens de 2^e ronde omdat meer vogels zijn vertrokken naar drooggevalen platen.

Op de buitendijkse onderhoudsweg is het door het regenachtige weer rustig gebleven; er passeren een tiental fietsers.

Tijdens de rondes was het beeld tamelijk rustig en waren er geen opvallende vliegbewegingen.

Dagverslag Laagwatertellingen Westerschelde Zimmermanpolder

Datum: 25-02-2022	Teller(s): Maarten Sluiter
Type telling (land/boot): land	Tijdstip hoogwater (Bath): 09.37
Weersomstandigheden:	
Temperatuur: 5-8°C	Zicht: >10 kilometer
Neerslag:-	Bewolking: 5/8
Windrichting: WZW	Windkracht: 4
Telronden	
Ronde 1: start: 10.25	einde: 10.55
Ronde 2: start: 12.20	einde: 13.15
Ronde 3: start: 14.20	einde: 15.00

Op de dijk komen af en toe fietsers langs, er zijn vandaag geen personen of honden gezien die het slik op gingen.

Ronde 1:

Er is nog nauwelijks slik drooggefallen. Er wordt al wel gevoerageerd door een klein aantal tureluurs langs de rand van het schor, ook foerageren er 40 smienten in het ondiepe water. Op de nieuwe strekdam staat een hoogwatervluchtplaats van ruim 140 scholeksters en 18 zilverplevieren.

Ronde 2:

Tijdens deze telling is al een groot oppervlak slikken drooggefallen, de meeste steltlopers foerageren, vrijwel alle eenden rusten. De talrijkste soort is de scholekster (134), de grootste concentratie foerageert ten westen van de nieuwe strekdam, wulpen foerageren daar ook, evenals op het oostelijk deel van de Platen van Valkenisse. Op de Platen van Valkenisse liggen 12 gewone zeehonden te rusten.

Ronde 3:

Bij de start van deze telling zijn de slikken vrijwel geheel drooggefallen. Een klein deel van de scholeksters is alweer aan het rusten, de foeragerende vogels zijn verspreid aanwezig op het slik langs de dijk, wulpen foerageren ook in het oostelijk deel van het telgebied op de Platen van Valkenisse.

Tijdens de rondes was het beeld tamelijk rustig en waren er geen opvallende vliegbewegingen.

Dagverslag Laagwatertellingen Westerschelde Zimmermanpolder

Datum: 25-03-2022	Teller(s): Maarten Sluijter
Type telling (land/boot): land	Tijdstip hoogwater (Bath): 08.10
Weersomstandigheden:	
Temperatuur: 8-14°C	Zicht: >10 kilometer
Neerslag:-	Bewolking: 5/8
Windrichting: WZW	Windkracht: 4
Telronden	
Ronde 1: start: 09.50	einde: 10.20
Ronde 2: start: 11.10	einde: 11.45
Ronde 3: start: 12.50	einde: 13.30

Op de dijk komen af en toe fietsers langs, er zijn vandaag geen personen of honden gezien die het slik op gingen.

Ronde 1:

Door de iets latere start is er al wat slik drooggevallen, op de nieuwe strekdam staat nog een hoogwatervluchtplaats van scholeksters en wulpen. Er wordt al flink gevoerageerd door bergeenden en wilde eenden.

Ronde 2:

Tijdens deze telling is al een groot oppervlak slikken drooggevallen, de meeste steltlopers foerageren, vrijwel alle eenden rusten. De talrijkste foeragerende soorten zijn de bergeend (146), scholekster (86) en wulp (69). Op de Platen van Valkenisse liggen 20 gewone zeehonden te rusten.

Ronde 3:

Bij de start van deze telling zijn de slikken vrijwel geheel drooggevallen. Een aantal scholeksters is weer aan het rusten, maar het overgrote deel foerageert nog langs de zeedijk. De meeste wulpen foerageren op de Platen van Valkenisse, daar is ook een groep kokmeeuwen (139) aan het foerageren.

Tijdens de rondes was het beeld tamelijk rustig en waren er geen opvallende vliegbewegingen.

Bijlage II Totaal aantal vogels per soort, ronde en teldag

F = foeragerend, R = rustend.

5-8-2021	Ronde 1		Ronde 2		Ronde 3	
	F	R	F	R	F	R
Bergeend		6	107	2	79	8
Blauwe reiger					1	2
Grauwe gans		2		2		6
Kleine zilverreiger		3			3	
Kokmeeuw		30	325	112	67	
Lepelaar					8	
Oeverloper	3	3	1		8	
Regenwulp	2	2	13	1	5	
Scholekster	7	43	12	4	36	3
Stormmeeuw			1			
Tureluur		7	6			
Wilde eend			54	42	14	99
Wulp	1		42	15	46	1
Zilvermeeuw	3	10	11	11	4	4
Zilverplevier					5	
Gewone zeehond				47		
Totaal	16	106	572	236	276	123

16-8-2021	Ronde 1		Ronde 2		Ronde 3	
	F	R	F	R	F	R
Bergeend		3	43		61	11
Kleine zilverreiger			2		1	
Kleine mantelmeeuw						1
Kokmeeuw	46	350	972		1151	2
Lepelaar			5		10	
Oeverloper	6		9		8	
Regenwulp	5		4		8	
Scholekster			63		50	5
Stormmeeuw			2			
Tureluur	1				1	
Wilde eend		28	65	72	38	87
Wulp			73	4	52	7
Zilvermeeuw	11	2	9	2	3	1
Zilverplevier					1	
Gewone zeehond				65		64
Totaal	69	383	1247	143	1384	178

F = foeragerend, R = rustend.

25-2-2022	Ronde 1		Ronde 2		Ronde 3	
	F	R	F	R	F	R
Aalscholver				2		
Bergeend		9	23	3	17	
Bonte strandloper	1	1				
Grauwe gans		2		4		8
Grote canadese gans				2		
Grutto		1		1		
Kokmeeuw	4	8	46		73	
Krakeend	15			16		14
Pijlstaart				10		10
Pontische meeuw				1		
Scholekster	2	144	134	10	130	14
Smient	40	7		118	8	89
Steenloper	1	27	1		3	
Stormmeeuw		4	1		2	
Tureluur	18	2	16		15	
Wilde eend		20	2	84	38	75
Wintertaling						2
Wulp	1	2	66	3	69	
Zilvermeeuw				7	4	3
Zilverplevier		16	28			
Zwarte ruiter	1	1				
Gewone zeehond				12		12
Totaal	83	244	317	273	359	227

F = foeragerend, R = rustend.

25-3-2022	Ronde 1		Ronde 2		Ronde 3	
	F	R	F	R	F	R
Aalscholver		3		1		2
Bergeend	88	17	146	23	134	35
Kievit	3		2		2	
Kleine zilverreiger			1		1	
Kokmeeuw	32	2	46	28	139	
Krakeend		4				2
Kuifeend		5		5		
Lepelaar					1	
Pijlstaart			2			
Scholekster	44	61	86	24	91	7
Slobeend		2		8		
Smient	13	6		18	24	62
Steenloper	34		33			
Stormmeeuw		1				
Tureluur	49	6	39		15	
Wilde eend	68	59	32	47	24	39
Wintertaling	8					
Wulp	20	21	69	10	70	1
Zilvermeeuw	2	13	3	2	6	1
Gewone zeehond		11		17		20
Totaal	361	211	459	183	507	169

Bijlage III Verspreidingskaarten foeragerende scholeksters en wulpen

Op de hierna volgende pagina's zijn van twee soorten, de scholekster en de wulp, de verspreidingskaarten van de foeragerende exemplaren als voorbeeld gegeven. Van elke soort zijn de polygonen weergegeven per teldag met telkens drie telrondes (in de figuren: 'periode' 1 t/m 3). De kleur van de polygonen is een weergave van het aantal vogels dat daarin is geteld (zie legenda's)

Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Scholekster
5 augustus 2021
Periode 1

1	4	Telgebied
2	5	
3	10	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Scholekster
5 augustus 2021
Periode 2

1	4	Telgebied
2	5	
3	10	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Schlekster
5 augustus 2021
Periode 3

1	4	Telgebied
2	5	
3	10	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
5 augustus 2021
Periode 1

1	5	Telgebied
2	6	
4	10	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
5 augustus 2021
Periode 2

1	5	Telgebied
2	6	
4	10	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
5 augustus 2021
Periode 3

1	5	Telgebied
2	6	
4	10	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Scholekster
16 augustus 2021
Periode 1

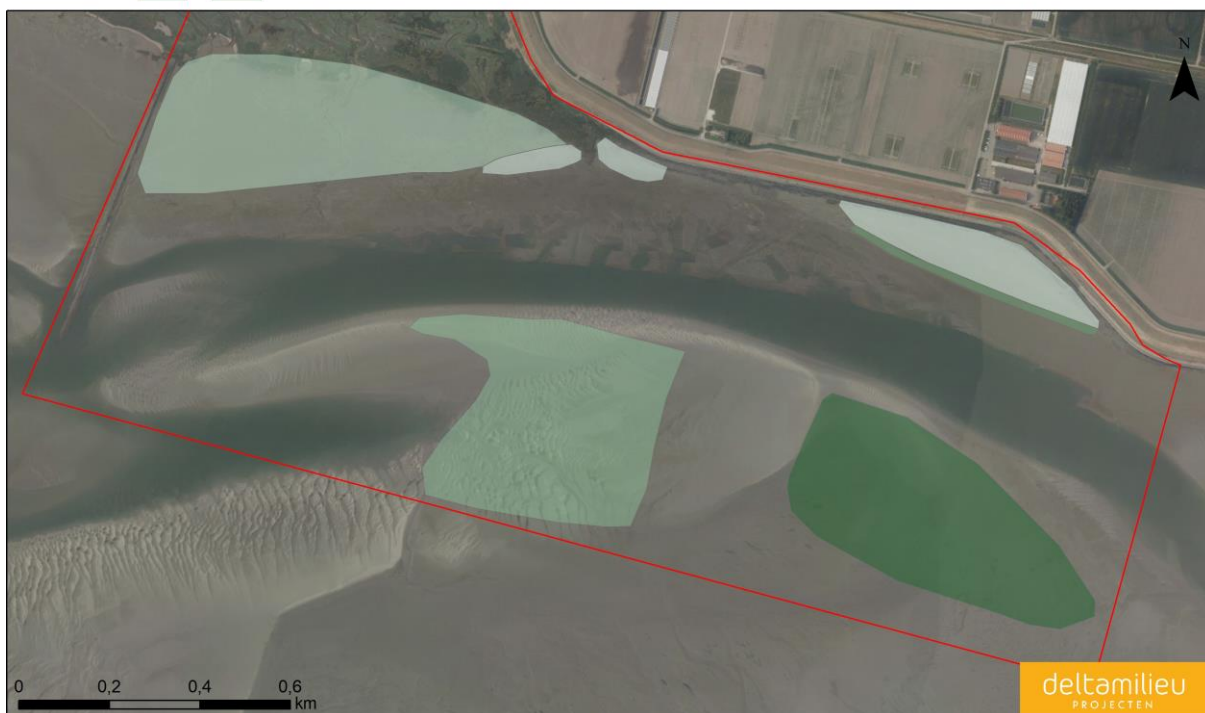
2	10	Telgebied
4	15	
8	25	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Scholekster
16 augustus 2021
Periode 2

2	10	Telgebied
4	15	
8	25	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Scholekster
16 augustus 2021
Periode 3

2	10	Telgebied
4	15	
8	25	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
16 augustus 2021
Periode 1

2	8	Telgebied
4	10	
6	15	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
16 augustus 2021
Periode 2

2	8	Telgebied
4	10	
6	15	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
16 augustus 2021
Periode 3

2	8	Telgebied
4	10	
6	15	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Scholekster
25 februari 2022
Periode 1

2	15	Strekdam 'Z1'
5	25	Telgebied
8	40	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Scholekster
25 februari 2022
Periode 2

2	15	Strekdam 'Z1'
5	25	Telgebied
8	40	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Scholekster
25 februari 2022
Periode 3

2	15	Strekdam 'Z1'
5	25	Telgebied
8	40	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
25 februari 2022
Periode 1

1	8	Strekdam 'Z1'
2	12	Telgebied
5	20	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
25 februari 2022
Periode 2

1	8	Strekdam 'Z1'
2	12	Telgebied
5	20	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
25 februari 2022
Periode 3

1	8	Strekdam 'Z1'
2	12	Telgebied
5	20	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Scholekster
25 maart 2022
Periode 1

2	12	Strekdam 'Z1'
4	15	Telgebied
8	25	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Scholekster
25 maart 2022
Periode 2

2	12	Strekdam 'Z1'
4	15	Telgebied
8	25	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Scholekster
25 maart 2022
Periode 3

2	12	Strekdam 'Z1'
4	15	Telgebied
8	25	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
25 maart 2022
Periode 1

2	12	Strekdam 'Z1'
4	15	Telgebied
8	20	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
25 maart 2022
Periode 2

2	12	Strekdam 'Z1'
4	15	Telgebied
8	20	



Laagwatertellingen Zimmermanpolder

Wulp
25 maart 2022
Periode 3

2	12	Strekdam 'Z1'
4	15	Telgebied
8	20	



Bijlage IV Technisch inhoudelijke beschrijving gegevensset

1) Attributen Telgebieden

Attribuut	Type	V/C/O	Opmerking
koppelcode	tekst	V	uniek polygonnummer overeenkomstig met koppelcode uit 'waarnemingen'.

2) Attributen Waarnemingen

Attribuut	Type	V/C/O	Opmerking
datum	Datumtijd (yyyy-MM-dd HH:mm:ss)	V	datum van telmoment
ronde	tekst	O	Indien in vaste rondes wordt gelopen een letter per ronde toewijzen (bijv. A, B, C).
aantal	Integer (heel getal)	V	aantal van vogels of verstoringsbronnen
gedrag	tekst	V	R / F / X: Rustend, Foeragerend of overig
soort	tekst	V	afkorting van de waargenomen vogelsoort
beginrondetijd	tijd HH:mm	V	tijdstip waarop gestart is met tellen
eindrondetijd	tijd HH:mm	V	tijdstip waarbij telronde eindigt
hw	tijd HH:mm	O	tijdstip voorspeld hoogwater
lw	tijd HH:mm	O	tijdstip voorspeld laagwater
koppelcode	tekst	V	uniek polygonnummer overeenkomstig met koppelcode uit 'telgebied'.